

**Lic. rer. nat. Dr. phil. h. c. P. Notker Curti O. S.
B. : * 13 d'oct. 1880 - † 4 de sett. 1948**

Autor(en): **Manetsch, Arthur**

Objektyp: **Obituary**

Zeitschrift: **Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)**

Band (Jahr): **35 (1949)**

PDF erstellt am: **20.07.2024**

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Lic. rer. nat. Dr. phil. h. c. P. Notker Curti O. S. B.

* 13 d' oct. 1880 — † 4 de sett. 1948

Egl idillic santeri claustral de Mustér stat ina venerabla matrona, vestgida cun stuors alv e costum ner de malencurada. En maun tegn ella in taglier de zinn cun il stèr dils morts e contempla tut contristada ina semplia crusch-lenn. Gl' ei la mumma romontscha, che plira buca per in de ses agens fegls, mo-bein per in de ses fervents fauturs, per in capavel scrutatur de sia cultura. Cun ella porta era igl Ischi malencurada per in de ses fideivels collaboraturs e plonschan numerus confrars, amitgs e scolars sper la fossa ded aultrev. P. Notker Curti.

La damaun dils 4 de settember 1948 ha il zenn grond claustral annunziau al pievel romontsch, che P. Notker Curti hagi bandunau las bellezias anticas ed artisticas de quest mund per contemplar la bellezza sezza en l' auter mund. Per ils 13 d' october 1880 ha la madretscha giu purtau il nievnaschiu dalla scala-fontauna de Rapperswil si alla fontauna sacramentala. Leu ha el obteniu il num Francestg, che serepeta adina puspei ella liunga retscha d' antenats dils Curti de Rapperswil. Avon ch' il mattatsch malsanetsch e zaclin possi denton enconuscher endretg ses cars geniturs: Dr. med. Alfons Curti e Stefania, nat. Müller d' Altdorf, fuva el gia in jerfan. En sia energica e spargnusa onda, signura colonella Henrietta Martignoni-Curti, ha il pign Francestg obteniu ina secunda mumma e premurada educatura. Quei miglie feminin ei buca staus senza influenza per siu character. Che Francestg ha bien a baul saviu distinguer glin da mangola ed il péz de nuvs dal péz de guila ei forsa stau la consequenza de talas circumstanzias. Mo era siu talien e talent per igl art catscha gia da quei temps las empremas fadetgnas zun remarcablas. Fagend el cun lur fideivla fu-

Dr. P. Notker Curti O. S. B.
1880—1948

mitgasa de Domat ina pintga excursiun a quella simpatica vischnaunca, remarca il mattatsch de 12 onns sin via in affon en crotscha che termagliava e tractava in toc lenn cun ses dents. El ruaussa buc entochen ch' el po acquistar quei termagl, che se presenta sco ina sculptura zun excellenta de s. Madleina dall' entschatta dil 16. tschentaner. Quella statua accumpogna il student en sia veta e fuorma pli tard l' entschatta de siu museum claustral. Quei sempel factum dat perdetga de siu sentiment quasi visional per igl art e de sia capientscha originala e geniala per la fuorma e bellezza. Suenter la scola primara fa Francestg ensemen cun siu frar, igl actual Dr. Alfons Curti, ils studis gimnasials tier ils Gesuits a Feldkirch. Ses conscolars raquantan, ch' el fuvi in student ualti schenau e ruasseivel, che surportavi ils cudizzems e mudergiems de ses camarads cun ina pazienza nuncapeivla.

Da quei temps havevan prof. Placi Condrau e cuss. naz. Dr. Caspar Decurtins schau resunar lur clom en favur della restauraziun della venerabla abbazia de Mustér per vitgs e vals svizzers e destadau la fundaziun de s. Sigisbert dalla sien mortala a nova veta. Igl energetic e popular Benedetg Prevost empalava cun success la barca abbaziala ed in P. Maurus ed in Dr. P. Carl Hager fuvan alla lavur fritgeivla de crear tenor veglia tradiziun benedictina a Mustér in center litterar e scientific, renconuschius da cartents e nuncartents. Ei muncava suletta-mein aunc igl um, che deva alla claustra renaschenta la tempr artistica e colleczionala, che decorava ina gada la pli veglia abbazia benedictina de quest maun dellas alps. In di arriva la crotscha postala a quater cavals dall' Alpsu cun in giuven stendiu e beinvestgiu, che splunta alla porta claustrala per entrar sco noviz. Ei fuva negin auter che Francestg Curti. Gia per ils 17 de november 1903 fa el ses vuts solemns sco frater Notker ed ils 20 de matg 1906, suenter haver absolviu ses studis teologics en claustra sut la capavla egida de Monsgr. avat Prevost, di el sia emprema s. Messa.

Igl atun sissu tarmetta gl' avat Benedetg el all' universitad de Friburg per studegiar las ciencias naturalas. Quei camond

de ses superiurs ei forsa staus per P. Notker il sacrifici d' obediencia il pli dir ed il pli grev de sia veta monastica, pertgei sias inclinaziuns personalas valevan entiras ed entratgas als roms d' historia e digl art. Malgrad quellas preferiencas personalas obedescha el tuttina sco fideivel feigl de s. Benedetg a siu avat e finescha enteifer cuort temps de studi cun il licenciatur ellas ciencias naturalas. Silsunter docescha el sco professor alla scola claustrala mathematica, chemia e fisica. Observond ses superiurs denton la vasta savida dil giuven pader incumbenseschan els el pli tard cun l' instrucziun dils lungatgs vegls, latin e grec e della historia antica. Il studi de ses roms preferi, ch' el veva stuiu negligir all' universitad en favur della schetga mathematica, cuntscha el ussa en lavur continuada, che tonscha tochen tard ella notg. Gest quei ei forsa il pli grondius ella veta de quei pader cultivau, che ses duns originals per ils roms dell' historia d' art e della cultura han reussiu de sesviluppar el decuors dils onns ad ina habilitad imponenta. Igl ei per quei zun capeivel, che P. Notker bratta pli tard ses roms cull' historia d' art e cun la geografia empau parentada cun la folclora. E pilver, sche ses scolars savevan buca propi sefamiliarisar cun la mathematica complicada, sche restan las uras d' historia d' art nunemblideivlas ad els persunter. El capeva oreifer de destadar en ses scolars igl interess e la capientscha per art, per usits populars, per cultura e tradiziun e d' entusiasmar els per quella materia. En discuors personals augmentava ed approfondava el aunc en ses students il mussau. Sias uras de scola fuvan negins schemas pedants, indicai zanua en in cudisch de scola, mobein in' instrucziun personala ed originala, ch' el haveva rimnau en dira lavur e notificau en ses renomai carnets ners. P. Notker era dil reminent perschuadius della verdad, ch' il professor nunpretensius vegn bein preferius pil mument dals students, mo sbittaus e criticaus pli tard ton pli fetg. Per quei pudevan ses scolars ni subsister ni s' avanzar senza continuada diligenza e collaboraziun cun il magister. Nunemblideivlas ein cunzun quellas uras, nua ch' el schava referir ses scolars sur de grondas personalitads della historia an-

tica, sco per ex. de Hannibal ne Perikles. Buca ch' ils scolars havessen fatg grondas ovras originalas cun lur lavurs oratoricas, pertgei per gliez fuvan ei bia memia giuvens. Mo els vegnevan cudischi cun numerusas ovras de valeta ed emprende van de passar curaschusamein alla publicitad. Era l' instrucziun della geografia capeva P. Notker de vivificar cun la cultura economica e folclora della tiara ual tractada. Cunzun sia instrucziun geografica dil cantun Grischun, ch' el enconuscheva sco paucs, fuva interessanta ed havess furniu in compendi zun prezius per l' introducziun de nos scolasts en quei rom. Ils davos onns ha P. Notker schizun cumpletau sia instrucziun cun ina collecziun geografic-culturala de tuts ils continents dil mund, per intermediar era practicamein a ses scolars quei rom.

La scola fuva denton in terren bia memia pign e stretg per quei um d' intelligenza e de lavur nunstunclenteivla. Nus cattein quei pader stendiu cun sia pelerina cuorta e sia canna a viagond per vitgs ed uclauns, a muntond per stretgas scalas si sur combras ed arviuls baselgia, nua ch' el sfugata el rufidem e hardumbel surcuvretgs cun ina grossa cozza de puorla, ch' ei pinaus per scaldar in criu di d' unviern la brava pegna scalegl. Iseglia ed uaffens malamein isai e scutschinai anflan siu interess, truccas magliadas tut in tener dals mulauns admira el cun plascher, maletgs sur glas e vischala de Bugnei dedesta el da lur sien centenara e porta tut cun quitau en sia cella. Plein carezia schubregia e restaurescha el ils scazis anflai per exponer els silsuenter en ina stanza della claustra. El decuors de 40 onns scaffescha el cun capientscha e gust extraordinari il renomau museum claustral, che vala oz tenor il pareri de personalitads competentas per in dils buns museums privats de nossa Svizzera. P. Notker ha denton buca rimnau per spir regl de rimnar e senza plan e fin e mira, ed era buca senza indemnisar igl anflau. Na, el ha spindrau caussas dalla destrucziun segira, ch' ins apprezzescha oz zun fetg, mo ch' ins estimava da gliez temps ton sco nuot. Da lezzas uras scurlavan ins il tgau e rievava sur il pader d' antiquitads, che saveva seconversar schi oreifer cun il pli sempel um dil pievel e cun gl' um de nobla

schlatta. Alla fin de sia veta ha el tuttina giu la satisfacziun, ch' el seigi ius per la dretga via ditg avon ils auters. Oz por-scha siu museum a nus ina gloriosa e grondiusa revista della cultura romontscha. Naven dalla seriusa madonna de Surcasti en stil roman dil 12. tschentaner tochen al crucifix realistic dil 18. secul, naven dagl emprem crieic de lenn, alla truca entagliada dil davos tschentaner, contan tschiens e tschiens causas e caussettas il laud e l' historia dil mistergner, dil pur e dil pievel romontsch e de siu luvrar e patertgar. Nos mistergners anflassen aunc oz en quei museum ina preziosa fontauna inexauribla d' ornaments e fittaments per lur lavurs ed ils scolasts in vademecum cultural per continuar e vivificar els affons la lingia culturala genuina sepiarsa. Dr. P. Iso Müller scriva cun tutta raschun: Tgi che vul studegiar e seprofundar ella cultura retoromontscha consultescha buca mo la chrestomazia de Decurtins. El serenda era al museum claustral de P. Notker Curti.

Sia carezia e premura pli minuziusa ha P. Notker denton dedicau allas textilias. Ins ha beinduras ridiculisau il pader de pézs e de lumpas. Oz denton ammiran ins la grondiusa collecziun de teilas veglias, de musters de pézs de tuttas tecnicas e de tuts stils. Igl ei l' historia culturala della tissunza romontscha, il laud alla dunna e matta retica luvrusa e prusa ed a sia habilitad. Nus cattein la plauna romana dil 12. tschentaner de Morissen sper ils marveglius e rarissims pézs gotics, nus admirein ils pézs de crusch e de filet cun ils bellezia musters grischuns oz aschi preferi, nus sesmarveglein della finezia minuziusa dils pézs de guila e de cadeina. Il costum sursilvan en siu svilup entir ed entratg fa biala parada colurada avon nos egls. La collecziun de textilias de P. Notker vala oz per ina dellas pli custeivlas e pli cumpletas della Svizzeria. Mo P. Notker ha buca mo rimnau las textilias, el ha era studegiau ed exercitau sez las textilias e lur tecnica, mussada ad el d' ina versada mu-niessa de Mustair. La dunna romontscha duess saver grau a P. Notker e continuar la biala tradiziun de siu prezios relasch, pertgei aunc oz valan ils plaids de nies prenci-poet G. C.

Muoth: Sch'ina dunna ver sin cruna sa bia glin spatlau, s' ei gartiau.

P. Notker ei plinavon era adina staus in grond amitg e fautur dellas cumpignias de mats, ed ina gronda part de lur bandieras, che sgolatschan oz a caschun dellas paradas en lur lina coluraziun e buna concordanza heraldica, ha quei estetician el habit de s. Benedetg designau ne silmeins inspirau. Mo quei rinnader e collezionader genial ei buca secuntentaus cun quellas prestaziuns. La collecziun respectabla de biabein 14 000 sogns ed ex libris exact e bein cataloghisai ei medemamein sia ovra. Buca de sbittar ei dil rest era sia interessanta collecziun de muneidas veglias svizzeras e de sigils, che han cunzun gronda valeta per la scrutaziun dell' historia. Per finir numnein nus aunc la biala retscha de plaunas dil 18. e 19. tschentaner cun lur deliziusas lavurs manilas, che capavlas signuras de nosa tiara han puspei renovau e regulau cun lur fina manutta.

Segiramein ha P. Notker era dedicau sias forzas alla lavur collezionala, aschia che la «Neue Zürcher Zeitung» ha publicau avon entgins onns in stupent artechel intitulaus «Notker, il rinnader», fagend cheutras allusiun a siu sogn patrun, il renomau benedictin «Notker, il balbegiader». Mo circa 20 capluttas e baselgias dattan ultra de quei aunc viva perdetga dil capavel restaurader e conservader. Fuvan ils augsegners e las suprastonzas dellas pleivs della Cadi en melli pitgiras cun lur renovaziuns-baselgia, sche spluntavan ei alla cella de P. Notker ed anflavan leu in gidonter e cussegiader versau ed experimentau. Entschiet cun l' idillica caplutta de Tschamut cun siu magnific plantschiu-su ciselau e turnau a la gotica tarda, e continuau cun la caplutta intimamein colurada de Rueras, cun igl elegant e viv sault baroc dil sanctuari de s. Vigeli a Sedrun e sias ulteriuras capluttas, dagl interior della baselgia de s. Gions a Mustér alla caplutta historica de s. Onna a Trun, gie tochen en Val s. Pieder e Surmir e sur ils confins de nies cantun raquentan sanctuaris beinrenovai e fittai dal fin gust estetic e dil maun segir dil renovader P. Notker. Il pli bi ed il pli bein

de tuts tarlischa denton la baselgia abbaziala de Mustér, la cruna dil baroc grischun, en siu vestgiu renovaus da siu premurau custos, ch' anfla oz la renconuschientscha generala da professionals e dil sempel pievel. Quella cun la caplutta de Rueras ein las duas renovaziuns las pli reussidas de P. Notker. Tuttas sias lavurs per las restauraziuns ha P. Notker adina prestau gratuitamein e spargnau aschia a biaras pleivs respectables expensas.

Ultra de quellas prestaziuns ha P. Notker aunc anflau temps e peda per numerusas lavurs scientificas sur della historia, sur ils scazis artistics ed oravontut sur la veta culturala e tradizionala de nies pievel. Puspei eis ei stau P. Notker, che ha aviert al mund ordeifer la purteglia de nossa tiara ils eglis per las atgnadads e custeivladads culturalas de quei pievel dil «Pur suveran». Gia dus onns suenter siu licenziat passa el alla publicitad cun ina interessanta lavur sur della renomada statua de Nossadunna de Surcasti. Silsuenter suondan quasi onn per onn ina publicaziun sin l' autra ed ina megliera che l' autra. Era nies Ischi astga segloriar de haver giu P. Notker per fideivel collaboratur. Gia per igl onn 1911 compara en igl Ischi 13 ina lavur de talien cultur-historic: «La glisch de piaun en nossas baselgias» che s' occupescha cun il stèr dils morts e cun la glisch perpetna nutrida da pieun schuber. Igl onn suandont raquentia nies scrutatur egl Ischi: «Co ils de Cavardiras han survegniu in agen spiritual.» Anno 1921 e 1922 portan ils Ischis XVII e XVIII las duas stupentas lavurs «Ils stuors» ed «Igl underfèr», che valan aunc oz ensemen cun la publicaziun tudestga «Stuorz und Capetsch» per il studi il pli excellent ed il pli complet dil costum feminin Sursilvan. Egl Ischi 32 digl onn 1930 scriva P. Notker finalmein aunc in «Entruidament al drama de s. Alexi». P. Notker ha aunc giu mess differentas lavurs a disposiziun digl Ischi, mo cun las numerusas scumiadas de redactors paran quellas d' esser idas denter la detta. (? Redacz.)

Ch' ils renomai musters grischuns de petg de crusch han oz ton esit ei medemamein il meret de sia iniziativa e de sias publicaziuns. Sia lavur dils pézs gotics vala oz per ina pèdra

rara e tschercada. P. Notker valeva per autoritad de textilias e della folclora religiosa de nosa patria helvetica. Igl ei per quei de capir, che la societad per tradiziuns popularas a Basilea ha incumbensau igl erudit benedictin cun l'elaboraziun d'ina ovra fundamentala sur dils usits religios dell'entira Svizzerza. Per Nadal 1947 ei quell'ovra interessantissima comparida sut il tetel: «Volksbrauch und Volksfrömmigkeit im katholischen Kirchenjahr» e tgi che sfeglia en quella sa far per senn, che P. Notker ha dau als usits religios grischuns in plaz de preferentscha. Nus sesmarveglein veramein buc, che l'universitad de Friburg ha honorau siu fritgeivel e custeivel operar anno 1944 cun il docter d'honor. Il monument il pli bi ed il pli bien ha quei sempel e mudest pader benedictin, che plidava mai de sia persuna e prestaziun, tuttina tschenta al pievel della Cadi cun il cudisch: «Im Bündner Oberland», ch'ei gia comparius en secunda ediziun. Cura che la dira umbriva ha entschiet a sesbassar sin sia egliada, ha il nunstunclenteivel luvrer buca fatg sera sontga. De students, fraters e laics sesurvescha el per gidar e per luvrar, rimna ad in rimnar e fa plans per novas lavurs e per novs cudischs. Sch'igl ei pusseivel, ha il scribent de questas lingias la honor d'edir uonn la davosa ovra, che P. Notker haveva entschiet. Siu davos relasch ei dedicaus allas lavurs manilas della dunna e matta grischuna, e vegn a s'affilar alla biala retscha de sias circa 50 publicaziuns.

Tuttas sias lavurs portan la temprada de sempladad e de profunditad, de concentraziun agl essenzial e de gronda savida. Ellas ein vestgidas d'in lungatg bein capeivel ed elegiu, che cuntagn beinduras schizun certs tratgs poetics. Insumma haveva P. Notker in tut special dun d'enconuscher e tschaffar igl essenzial d'ina damonda ne d'in problem.

Onns ora ha P. Notker plinavon diregiu cun gronda capientscha e habilitad il teater dils students claustrals. El tschaffava en sia elecziun dils tocs buca pil truchet sissum, sco quei ch'igl ei oz tscheu e leu usitau; mo ses tocs elegi plaschevan e tuccavan il gust e sentiment dil sempel pievel. Alla reparti-ziun dellas rollas risguardava el tut specialmein ils students ro-

montschs, sco forsa negin pli. Cons anteriurs students claustrals romontschs han bein empriu sut sia egida schi versada sillas semplas aissas della veglia tribuna la dira articulaziun e pronunzia tudestga e scatschau leu per ina e per adina la trembletga e malenschignusadad de passar alla publicitad. Nus deplorein zun fetg, sche quels temps duessen esser vargai.

Il carstgaun e benedictin P. Notker ei vegnius giudicaus e characterisauus zun differentamein, tut secund sco ei rentavan alla paret e crusta beinduras empau ruha ne penetravan al coc de quella gronda personalitad. Gia de student, raquentan ins, ch' el fuvi zun mudests e schenaus. Per part ei quei d' attribuir a sia sanadad ualti fleivla. Perquei sesenteva el adina empau inferiurs a ses conscolars, ch' el encureva de compensar cun lavur spirtala ton pli intensiva. Quellas qualitats corporalas e spirtalas han mai bandunau el pli. El saveva per quei motiv esser zun reservaus, gie schizun glacials enviars glied nunenconuschenta, tochen che la vera corda de siu interess e de siu fin sentiment vegneva ziplada. Mo lu s' entusiasmaiva il pader schi reservau, ses égls entschavevan a tarlischar e las uras sgulavan sco in paliet en discuors zun interessant, cungius d' ina cordialitad e d' in humor spirtus.

Ses antenats ein imigrai el 17. tschentaner da Gravedona sper il lag de Como sco industrials de seida e secasai a Rapperswil. En sia inclinaziun e dun per las textilias compara forsa era la jerta de ses antenats puspei alla surfatscha de siu character. Quei saung dil sid ei aunc vegnius mischedaus cun il saung empau romanisau dellas famiglias uranesas dils Müller e Nager ed han augmentau en el il viv temperament meridional, mo era il fin talien roman per la fuorma e la bellezia. Eis ei de sesmarvegliar sch' il temperament viv ed anetg dils Curtis saveva enqualgadas buglir e camegiar furiusamein, pertgei l'urdadira de fauls compliments mava buc a prau cun il character de P. Notker. Mo schi spert sco ei fuva vegniu, era ei era spariu, emblidau e satrau. Mal fuv' ei buca manegiau. En scola tavana ei beinduras forsa ualti ferm e beinenqual plaid cantunus saveva scadenar sur ils bauns vi, essend che sia schenadadad

ennaschida e siu sentiment d' inferiuradad temeivan adina de piarder l' autoritad e reagavan allura a quella moda e maniera per sedefender. Anflava in scolar denton la via a sia cella, vegneva el surprius d' ina buontad e capientscha quasi paterna. En ses davos onns ha il suleagl della vegliadetgna aunc ulivau enquala de quellas umbrivas cantunusas ed augmentau sia buontad paterna.

Sia modestadad e sinceradad lubevan mai a P. Notker de far pareta exteriura cun sia pietusadad e religiun. Anzi el encureva schizun en sia schenadadad de zuppentar ton sco pusseivel il curtin flurent de sia veta interna e religiosa cun ina cozza de reservonza, ne schizun cun in plaid anetg. Tgi che se conversava denton pli liung temps cun quei pader remarcabel, fageva allura per senn co ils curals dil s. rusari ruclavan de tuttas uras e temps liber modestamein e zuppadamein tras sia detta eleganta e co siu intern respirava ina veneraziun affonila e cordiala per la Regina dil tschiel. En quei grau suandava el il principi de sia onda ed educatura, ch' ins dueigi reservar ils sentiments interns e las larmas per la solitariadad de sia combra. E tuttina fuva P. Notker d' in sentiment niebel e profund e d' in cor patern. Cun interess tut special e beinvulent persequitava el la sort de ses anteriurs scolars, selegrava de lur success e deplorava lur sventira e malpass. Biars de ses scolars savessen raquintar dils plaids e cussegls encuraschonts e gidonts, che P. Notker ha giu dau ad els per il combat della veta. Sia critica fuva beinduras murdenta, mo adina beinmanegionta e sincera, era sch' ella vegneva savens surcapida. Siu cudizzem e mudergem, che fuva adina in segn de simpatia, savevan mo quels che capevan ed enconuschevan el, apprezzar e cumprender endretg.

P. Notker ei era staus in ver amitg ed enconuschider dil pievel romontsch, e de sias expressiuns culturalas, era sch' el criticava beinduras sias mendas. La critica stat denton savens pli datier della carezia che tuts compliments e flattems. Bein plidava P. Notker forsa de rar nies lungatg, essend ch' el senuspeva della pronunzia. Mo el enconuscheva il lungatg romontsch

cun sias expressiuns e sia filologia meglier ch' ils biars de nus, aschia ch' ils filologs e scenziats de nosa tschontscha prendevan beinduras plaid e cussegl da quei perdert benedictin en lur dubis e legns filologics. Sin via ed en stiva, sil prau e sper il clavau saveva el seretener e plidar cun umens e femnas ed affons dil pievel, ed udeva el zatgei che plascheva, sche tergeva el siu carnet ner e nudava igl udiu.

Avon treis onns ha la via della crusch entschiet per P. Notker. Duas operaziuns dils egls han buca pudiu impedir la sperdita quasi totala de sia vesida. Quei ei stau ina dira frida per quei pader che fuva endislaus de contemplar cun sia versada egliada tut quei che fuva bi e beinformau. En quels temps ha il maletg della biala Nossadunna dellas dolurs dil 14. tschentaner, per la quala el haveva ina predilecziun tut speciala, mai bandunau el e dau ad el forza e confiart de surportar la greva crusch. Cun energia admirabla ed in humor spirtus lavura el, seremess ella veglia dil Segner e continuescha sia missiun culturala. Quindisch dis avon sia mort ha el aunc astgau finir cun in immens plascher la renovaziun schi beinreussida de sia carezada baselgia claustrala.

Silsuenter serenda el en siu carezau marcau patern de Rapperswil, schegie cun ina certa melanconia resignada de buca saver contemplar cumpleinamein ses encardens idillics ed enconuscher ses amitgs. Leu ha la criua mort dau a siu cor bramond per il bi ed il bien il davos stausch mortal. Bein ha P. Notker surdau sia olma al Scaffider en sia patria nativa, mo il davos ruaus han sias restonzas terrestras tuttina anflau el pittoresc santeri claustral de sia secunda patria. Ses amitgs, collaboraturs ed anteriurs scholars han accumpignau numerusamein sias restonzas terrestras al davos ruaus ed il cussegl dil marcau de Rapperswil e las flurs han dau perdetga della carezia de ses conburgheis. Aunc ina gada ein ses confrars seradunai cun candeila ardenta al medem liug, nua che frater Notker ha fatg ses vuts perpetens per cantar per comiau perpeten il mied commuentont dil «Libera». Vestgi ellas fauldas della

cuculla e cun la capuzza sin tgau, han els purtau el ella fossa per il giuvenessendi.

In um de valeta e buca de pareta ha bandunau nus, il collezionader e scrutatur, ch'ei buca schi spert de remplazzar, in pionier della cultura retoromontscha ed amitg dil pievel romontsch. Ha la mumma romontscha buca raschun de seretener plein malencurada avon sia fossa? Era nus vulein s'affilar silmeins el spert ad ella e svidar, sco quei ch'el ha descret en ina de sias lavurs, la cazzola de seif cun treis lamegls ardents cun in «lux perpetua luceat ei» sin sia fossa per semeglia, che sia olma hagi calau ded arder sin quest mund per tarlischar ton pli fetg avon il Scaffider de tutta bellezza. Sia ierta e siu bien exempel lein denton imitar e conservar, sperond che novs pioniers della cultura retoromontscha neschien puspei en ed ordeifer la claustra de Mustér. A P. Notker admettein nus in Requiescat in pace engraziont.

Manetsch Arthur